

Ethem Erkoç, Aşık Paşa ve Oğlu Elvan Çelebi, (Şahsi Basım), Çorum 2005, 320 s. (Eldetmek için yazarın telefonu 0 364 2266445)

Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslâmlaşması sürecinde siyasî ve askerî harekâtın yanında bazı manevî şahsiyetlerin hizmetleri olduğu bilinmektedir. Bu bağlamda özellikle Orta Anadolu'da faaliyet gösteren Şeyh İlyas olayı üzerinde siyasî söylemlerin ötesinde dile getirilecek pek çok şey vardır. Çünkü onun torunu olan Aşık Paşa'nın *Garibnâme*'si incelendiğinde karanlıkta kalmış bazı olaylar aydınlanacaktır. İşte bu noktada özellikle Çorum'un şehir tarihi ve burada yetişmiş insanların biyografilerini kitaplaştırmasıyla tanınan yazar Ethem Erkoç, bu kitabında hem Aşık Paşa'yı hem de oğlu Elvan Çelebi'nin hayatlarını ve görüşlerini incelemektedir. Türk-İslam tarihine adlarını yazdıran bu her iki büyük insan diğer yönlerinin yanı sıra sufilikleriyle bilinmektedir. Bu iki zat hem tarihî hem de tasavvufî içerikli şiirleriyle pek çok insanı irşad etmişlerdir.

Eserin birinci bölümünde Aşık Paşa'nın hayatı, eserleri ve dinî-tasavvufî görüşleri işlenmiştir. İkinci bölümde ise Elvan Çelebi'nin hayatı, eserleri ve dinî-tasavvufî görüşleri tespit edilmiştir. Yazar, incelediği zatlar hakkında bir araya getirilmesi oldukça zor olan pek çok kaynağa ve belgeye ulaşarak sağlıklı bilgileri aktarmaya çalışmıştır. Eserin giriş kısmında bu iki zatın yetişmesine öncülük eden Horasanlı Şeyh İlyas'a ilişkin detaylı bilgiler verilmiştir. Eserde yazarın söz konusu bilgileri bilimsel bir titizlikle değerlendirdiği gözlenmektedir. Türk tasavvuf kültüründe önemli yerleri olan Aşık Paşa ve Elvan Çelebi'nin görüşlerinin bu eserde birarada verilmesi ve şiirlerden seçilerek aktarılması tasavvuf alanında araştırma yapanlar için değerli bir müracaat kaynağı haline getirmiştir.

Bu eserin belki en dikkat çekici yönü ele aldığı konulara ilişkin şiirleri tasniflemesi ve bu mısraların günümüz Türkçesine aktarmasıdır. Böyle bir yöntemle eser, akademik camianın yanında okumaya meraklı pek çok insana da faydalı hale getirilmiştir. Dipnotlarda şiirlerin aktarıldığı eserlerin varak numaralarının verilmesi ise yazarın akademik tarzına yönelik zikredilmeğe değer bir başka özelliktir. Eserin sonuna yararlanılan kaynaklar, indeks ve bazı fotoğraflar eklenmiştir. Temiz ve düzgün bir baskıyla okuyucuya sunulan bu değerli eserin takdimini Elvan Çelebi'nin iki beyitlik duasıyla bitirelim:

*Ey Hudâvend-i âlim ü dâna
Sen kerem kııl kemîne Elvan'a*

*Aşkuna tuş eyle vir tevfik,
İnneme'l-ışkû hâdîyen refik*

Halil İbrahim Şimşek